

گفت‌وگو با آناهیتا موسوی، مهندس معمار سیرجانی؛

خانه‌هایمان چطور حس و حال سرزندگی بگیرد

سمیرا سرجمی

مصاحبه

گیاه و آب
با استفاده از این معیارها به راحتی جواب سوال شما مشخص می‌شود.
■ وضعیت معماری و شهرسازی سیرجان از این منظر در چه شرایطی است؟

وضعیت معماری سیرجان مثل اکثر شهرهای ایران فاجعه آمیز است در این زمینه. معیارهایی که اول صحبتیم عنوان کردم به سختی در ساختمان‌ها و آپارتمان‌های جدید رعایت می‌شوند. متأسفانه به نظر نمی‌رسد که کسی به دنبال ایجاد راهکار باشد چون هم شهرداری و نظام مهندسی و هم اکثر طراحان و معمارها بیشتر محو بعد اقتصادی صنعت ساختمان سازی هستند و سرزندگی به آن اندازه برایشان جذاب نیست.

■ چرا در معماری قدیم ایرانی با اینکه مصالح کمتری وجود داشته اما خانه‌ها و بناهایی دل‌باز ساخته می‌شده ولی این سنت به دست امروز ما نرسیده و با وجود انواع مصالح مدرن و گران، بناهایی دلگیر یا گاهی مخوف! ساخته می‌شود؟

معماری سنتی ایران به خصوص در بخش‌های مرکزی و جنوبی به راه حل فوق العاده داشته که به نظر من واقعا ایده فوق العاده خوب و هوشمندانه ای بوده.

۵ ایده حیاط مرکزی.
حیاط مرکزی باعث می‌شده که مردم بتوانند برای حفظ حریم و امنیت پنجره و باز شو‌های کوچکی رو به بیرون خونه داشته باشند ولی تمام فضاها از داخل به حیاط مرکزی وصل بودند. در نتیجه باز شو‌های بزرگ نور فوق العاده و منظر خیلی خوبی را ایجاد می‌کرد.

۶ فضاها به دلیل نبود آهن و فولاد در مقیاس انسانی ساخته می‌شدند.

مصالح مصنوعی و صنعتی در اختیار نداشتند و در نتیجه رنگ‌های غالب همیشه

طراحی داخلی بوده است.

موسوی در طول مدت فعالیتش در سیرجان تا به امروز تجربه‌های ارزشمندی را در پروژه‌های متعدد کسب کرده است.

■ چه موارد یا معیارهایی در فضای داخلی ساختمان‌ها می‌تونه ایجاد حس سرزندگی کند؟
چندتا مورد را مختصر می‌گویم:

۱ ابعاد استاندارد فضا طبق اشل انسانی فضاهای خیلی کوچک حس خفگی می‌دند و دلگیرند. فضاهای خیلی بزرگ حس هیجان یا گاهی اضطراب را القا می‌کنند.

۲ نور طبیعی مناسب لازم به توضیح نیست که کمبود روشنایی کیفیت فضایی را به شدت کاهش می‌دهد و فضا را فاقد ارزش می‌کند.

۳ رنگ‌های مناسب
مبحث رنگ بسیار گسترده است در روانشناسی طراحی داخلی. خیلی مختصر بگویم که تعادل و هارمونی مهم است. ما دو نوع رنگ در طراحی تعریف می‌کنیم. شاخص و غالب. رنگ‌های شاخص حدود ۵ تا ۱۵ درصد فضا را به خودشان اختصاص می‌دهند و شامل رنگ‌های جیغ، فانتزی و هیجانی می‌شوند. مثل قرمز نارنجی زرد سبز بنفش و ... که کاملاً جیغ و پررنگ باشند. رنگ‌های غالب ۸۵ تا ۹۵ درصد فضا هستند. شامل رنگ‌های خنثی و زمینه‌ای که معمولاً در طبیعت هم زیاد می‌بینیم مثل سفید کرم طوسی بژ استخوانی.

اگر این نسبت رعایت شود تعادل برقرار می‌شود و معمولاً فضا دلنشین و سرزنده می‌شود.

۴ استفاده از المان‌های طبیعی مثل

«زندگی» و ملزومات آن از قبیل شادی و رفاه و نداشتن بار انواع محدودیت، یکی از محوری‌ترین مطالبات بشر امروز در عصر دهکده‌ی جهانی ارتباطات و شکستن قفل آذهان است و انسان ایرانی نیز از این خواسته دور نیست. حتی می‌توان گفت به آن نزدیک است. به ویژه با اتفاقات اخیر.

طراحی خانه و معماری فضای شهری یکی از عینی‌ترین نمودهای زندگی انسان در گذشته و حال و آینده بوده و هست. در معماری مفهوم مهمی به نام «سرزندگی» وجود دارد و معماران و طراحان شهری جهان امروز خودشان را به تکاپو می‌اندازند تا یک روز آدم‌ها را در حال شادی در محیطی که آنان طراحی کرده‌اند، ببینند و شریک شادی آن‌ها شوند و این را در رزومه‌ی خود درج کنند. اما نسبت شهرهای معاصر ایرانی همین شهر سیرجان خودمان با زندگی چیست؟

چرا شهرسازی و خانه‌سازی ما این قدر سرد و بی‌روح و دلمرده است درحالی که پیشینه‌ی معماری ایرانی و سنت ساخت و ساز در ایران سرشار بود از رنگ و نشاط و دل‌بازی طبیعت و حیاط و پنجره و اتاق و تالار و دالان. به همین بهانه به سراغ یکی از معماران جوان و خوش‌ذوق سیرجان رفتم تا درباره‌ی این موضوع با او گپ و گفتی داشته باشم. آناهیتا موسوی‌نژاد فارغ‌التحصیل دانشگاه امریکایی شارجه AUS در رشته معماری است. او از سال ۹۴ فعالیت خود را در زمینه‌ی تدریس، معماری و طراحی داخلی در شهرستان سیرجان آغاز کرده و فعالیت‌های او شامل طراحی، اجرا و تامین مصالح و ملزومات به روز